

Õiguskantsleri Kantselei

Igor Hopp
juhatuse liige
KOOS Erakond
igor.hopp@gmail.com

Teie 29.05.2026 nr

Meie 22.06.2026 nr 14-1/261527/2605316

Lugupeetud juhatuse liige

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et krediidasutused ei ava erakonnale kontot. Nii võib erakond jääda ilma võimalusest osaleda Riigikogu valimistel, kuigi erakond on Eestis ametlikult registreeritud ning tal on seaduslik õigus poliitilises tegevuses osaleda.

Krediidasutuste seaduse (KAS) järgi on krediidasutus vaba otsustama, keda teenindamisele võtta või mitte võtta, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti (§ 89 lg 9). See säte tugineb üldisele lepinguvabaduse põhimõttele, mille kohaselt on pooltel õigus otsustada, kellega sõlmida leping, kas sõlmida leping ning millistel tingimustel leping sõlmida.

Krediidasutuse otsustusõigust piirab võlaõigusseaduse § 710¹ lg 1. Kui isik ja tema taotletavad lepingutingimused vastavad seaduses sätestatule ja makseteenuse pakkuja kehtestatud teenuste üldtingimustele või makseteenuse osutamise tüüptingimustele, sõlmib makseteenuse pakkuja isiku nõudmisel temaga makseteenuse lepingu.

Riigikohus on märkinud, et seadus kohustab sõlmima makseteenuse lepingu igaühega, kes vastab seaduses sätestatule ja makseteenuse pakkuja enda tingimustele. Sellist kohustust õigustab asjaolu, et makseteenused on tänapäevases majanduskäibes vähemasti juriidilise isiku jaoks hädavajalikud teenused (vt Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 09.03.2022 otsus asjas nr 2-18-7504, p 12). Kui krediidasutus keeldub kontot avamast, peab ta seda üldjuhul põhjendama (vt KAS § 89 lg 9¹).

Olukorras, kus krediidasutus ei sõlmi juriidilise isikuga (nt erakonnaga) lepingut, kuigi isik ja tema taotletavad lepingutingimused vastavad seaduses sätestatule ja makseteenuse pakkuja kehtestatud tingimustele, on isikul õigus pöörduda krediidasutuse vastu kohtusse tsiviilkohtumenetluse korras. Kohtusse pöördumise kohta leiab teavet veebilehelt www.kohus.ee.

Riigikogu valimiste seadus ega erakonnaseadus ei nõua erakonnalt konto avamist Eestis asuvas krediidasutuses. Konto avamiseks võib pöörduda ka mõne makseteenuse pakkuja poole. Seega on olemas alternatiivne konto avamise võimalus.

Kui Vabariigi Valimiskomisjon ei registreeri Riigikogu valimistel erakonna kandidaate põhjusel, et pole esitatud kautsjoni tasumist tõendavat maksekorralduse koopiat, on võimalik esitada kaebus Riigikogu valimiste seaduses sätestatud korras (vt 12. peatükk). Riigikohtule esitatavas kaebuses on

võimalik nõuda ka asjassepuutuva õigusloova akti põhiseadusevastaseks tunnistamist (põhiseaduse § 15 lg 1 lause 2).

Kui Teil on ettepanekuid võlaõigusseaduse, erakonnaseaduse ja valimisseaduste muutmiseks, võite pöörduda Justiits- ja Digiministeeriumi poole. Ministeerium saab mh kaaluda, kas seadus peaks reguleerima olukorda, kus krediidiasutused keelduvad erakonnale konto avamisest.

Loodetavasti on selgitustest abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Lekko
õigusteenistuse juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Kristel Lekko 693 8443
Kristel.Lekko@oiguskantsler.ee